Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Noddir gan **Lywodraeth Cymru**
Sponsored by **Welsh Government**

Fframwaith Cymhwysedd ar gyfer y Gweithlu Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth (GCCh)

Adran 3: Damcaniaethau a modelau a'u perthynas ag arfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn/plentyn a dulliau sy'n seiliedig ar hawliau

Ceir rhywfaint o fapio dangosol yn erbyn rolau 'gwybodaeth, cyngor a chymorth'. Fodd bynnag, dylai pob awdurdod lleol a/neu asiantaeth wneud dyfarniad yn erbyn rolau a swyddogaethau eu gweithwyr.

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
1. Deall damcaniaethau a modelau sy'n cefnogi ymarfer person/plentyn-ganolog a dulliau seiliedig ar hawliau	**Gwybodaeth a dealltwriaeth am:**					
	1.1 Y cysyniad o ddamcaniaethau a modelau a'r gwahaniaethau rhyngddynt					Llofnod: Dyddiad:
	1.2 Y cysyniad o ddinasyddiaeth a sut mae hyn yn hyrwyddo cyfranogiad a chynhwysiant ar gyfer pob aelod o gymdeithas					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	1.3 Sut mae gwerthoedd ac ymddygiadau yn effeithio ar ymarfer person/plentyn-ganolog a gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar y dinesydd					Llofnod: Dyddiad:
	1.4 Sut y gall ystyried **hawliau a rhyddid** gael ei gydbwyso â risg **Hawliau a rhyddid:** dull hawliau dynol (i hyrwyddo ymarfer person/plentyn-ganolog ac asesu angen a risg, gan gynnwys yr hyn sy'n bwysig i unigolion)					Llofnod: Dyddiad:
	1.5 Damcaniaethau cymdeithasegol a'u cysylltiad ag ymarfer person/plentyn-ganolog					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	1.6 Damcaniaethau seicolegol a'u cysylltiad ag ymarfer person/plentyn-ganolog					Llofnod: Dyddiad:
	1.7 Modelau cymdeithasol a meddygol anabledd a'r tensiynau posibl rhyngddynt					Llofnod: Dyddiad:
	1.8 Y model bioseicogymdeithasol fel ffordd o ddylanwadu ar ymarfer person/plentynganolog					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
2. Deall datblygiad dynol gydol oes a'r ffactorau a all effeithio arno	**Gwybodaeth a dealltwriaeth am:**					
	2.1 Pam mae dealltwriaeth o ddatblygiad dynol yn bwysig i rôl ymarferwr gofal, cyngor a chymorth					Llofnod: Dyddiad:
	2.2 Camau allweddol datblygiad niwrolegol a datblygiad yr ymennydd yn ystod: • y cyfnod cynenedigol • plentyndod cynnar • llencyndod • oedolaeth ifanc					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	2.3 Y **ffactorau** posibl a phrofiadau niweidiol yn ystod plentyndod a allai effeithio ar ddatblygiad niwrolegol a datblygiad yr ymennydd mewn perthynas â **thwf corfforol, emosiynol a gwybyddol** **Ffactorau:** corfforol, amgylcheddol, genetig **Twf corfforol, emosiynol a gwybyddol:** cyrraedd cerrig milltir datblygiadol, cyfathrebu, ymlyniad, rheoli emosiynau, ffurfio'r cof, llwybrau synhwyraidd, sgiliau echddygol bras a manwl					Llofnod: Dyddiad:
	2.4 Y posibilrwydd y gall straen a thrawma beri niwed i ddatblygiad a llesiant cyffredinol gydol oes					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	2.5 Cysylltiadau rhwng profiadau o drawma a cham-drin, camau datblygu ac ymddygiad gydol oes					Llofnod: Dyddiad:
	2.6 Pam na fydd datblygiad yn dilyn y patrwm disgwyliedig efallai					Llofnod: Dyddiad:
	2.7 Y ffyrdd y gall datblygiad arafach mewn un maes effeithio ar y gallu i ddysgu sgiliau mewn meysydd eraill					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	2.8 Cysylltiadau rhwng profiad y teuluoedd eu hunain gydol oes, eu gwybodaeth am ddatblygiad plant a'u disgwyliadau ar gyfer nhw eu hunain a'u plant					Llofnod: Dyddiad:
	2.9 Yr amrywiaeth o **ddosbarthiadau ymlyniad** a'r ffordd y mae'r rhain yn gysylltiedig â **phrofiadau bywyd** **Dosbarthiadau ymlyniad:** sicr, amwys, osgoi, di-drefn **Profiadau bywyd:** esgeulustod a cham-drin, trawma, lleoliadau lluosog, profiadau niweidiol yn ystod plentyndod					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	2.10 **Damcaniaethau ymlyniad** a'u pwysigrwydd o ran: • cefnogi gwydnwch, llesiant a datblygiad cyfannol plant a phobl ifanc • deall effaith bosibl anawsterau o ran ymlyniad ar unigolion gydol eu hoes, y ffordd y maent yn gweithredu mewn cymdeithas, yn meithrin perthnasoedd ac yn ymateb i eraill **Damcaniaethau ymlyniad:** damcaniaethwyr – John Bowlby, Mary Ainsworth, Mary Main, Dollard a Miller					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
3. Deall damcaniaethau a modelau sy'n gysylltiedig â newid	**Gwybodaeth a dealltwriaeth am:**					
	3.1 Mathau o newidiadau a all ddigwydd yn ystod bywyd unigolyn o ganlyniad i ddigwyddiadau arwyddocaol mewn bywyd neu drawsnewidiadau					Llofnod: Dyddiad:
	3.2 **Damcaniaethau a modelau** sy'n gysylltiedig â newid **Damcaniaethau a modelau:** cromlin newid Kubler-Ross, Model Trawsnewid William Bridges					Llofnod: Dyddiad:
	3.3 Pwysigrwydd helpu unigolion a/neu deuluoedd/gofalwyr i ganolbwyntio ar eu hasedau a'u cryfderau a all eu helpu yn ystod cyfnodau o newid					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
4. Deall pwysigrwydd defnyddio ymarfer person/ plentyn-ganolog a dulliau seiliedig ar hawliau	**Gwybodaeth a dealltwriaeth am:**					
	4.1 Ystyr y term 'cydgynhyrchu' a sut mae'n cefnogi ymarfer person/ plentyn-ganolog a dulliau seiliedig ar hawliau					Llofnod: Dyddiad:
	4.2 Pam mae'n bwysig sicrhau bod unigolion a gofalwyr yn cael cymorth i: • leisio barn a rheoli eu bywydau • mynegi a chyflawni'r hyn sy'n bwysig iddynt • cymryd rhan mewn amrywiaeth werthfawr o weithgareddau ystyrlon sy'n bwysig iddynt • cynnal a datblygu cydberthnasau cadarnhaol rhwng y naill a'r llall • cymryd rhan yn eu cymunedau • byw bywydau llawn a gwerthfawr • rheoli'r cyfyng gyngor a geir wrth bwyso a mesur eu hawl i gymryd risgiau a'u diogelwch a'u llesiant					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	4.3 Beth yw ystyr '**cydsyniad**'; amgylchiadau pan mae'n rhaid cael hyn a'r amgylchiadau pan gellir ei drechu **Cydsyniad:** oedolion, plant a phobl ifanc, teuluoedd a gofalwyr					Llofnod: Dyddiad:
	4.4 Y rhyngberthynas rhwng cymryd risgiau cadarnhaol a chyfrifoldebau, llais a rheolaeth, a chynhwysiant cymdeithasol					Llofnod: Dyddiad:
	4.5 Pwysigrwydd cymryd risgiau i unigolion mewn bywyd bob dydd					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	4.6 Effaith atal unigolion rhag cymryd risgiau, neu eu darbwyllo rhag gwneud hynny					Llofnod: Dyddiad:

Adnoddau addysgu ar gyfer adran 3 - set o sleidiau PowerPoint y gellir eu cyflwyno yn eu cyfanrwydd neu eu rhannu i'w cyflwyno'n annibynnol ar gyfer pob canlyniad dysgu neu feini prawf penodol ar gyfer gwybodaeth a dealltwriaeth.

Rwy'n cadarnhau bod .... wedi dangos ei fod wedi cyrraedd y canlyniadau dysgu gwybodaeth ac ymarfer a amlinellir yn adran 3 o'r Fframwaith Cymhwysedd Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth yn unol â'i swyddogaeth a'i gyfrifoldebau.

Llofnodwyd: (rheolwr)... Dyddiad:...

Llofnodwyd: (gweithiwr).. Dyddiad:...